„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
ШЕСТ ПУТА НА НЕДЕЉУ,
сем на дан после празника.

Претплата и огласи
шаљу се на администрацију
а рукописи
уредништву „БРАНИКА“
у НОВИ САД.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“
на годину: К 28 или 35 дин.
на по године: К 14 или 17½ дин.
на четврт год.: К 7 или 8¾ дин.

Поједини бројеви стају
10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 потура од реда
ситних слова.

Уредништво и администрација
»Браника« налази се у кући
дра Мих. Полита-Десанчића, грч-
ко-школска ул. бр. 11.

Број 132. У Новом Саду, у четвртак 15. (28.) јуна 1906. Година XXII.

Није баш победа.

Краљевина Србија, као ретко која европска држава, показује врло честе промене у свом уставном животу. У Србији као да су на дневном реду промене министарства, распуштање скупштине и распис нових избора. Ако би се ово и могло узети на рачун живога осећаја за уставни живот, то на сваки начин да ово не показује нормалне, здраве одношаје.

Знамо за трзавице у уставном животу за време последњих Обреновића, знамо за постанак разних странака и мене у тим странкама, које су проузроковале трзавице у уставном животу Србије. Мислило се, да ће после катастрофе од 29. маја 1903. те трзавице у новом „светом“ стању престати. Али ево је прошло већ три године од доба катастрофе од 29. маја, и страначки односи не само да се нису поправили, страначке трзавице не само да још нису престале, него се још погоршале. Данас имамо у Србији место једне, *две* радикалне странке, које једна према другој стоје још у већој опреци, него према другим старим странкама, мрзе једна другу као крвни непријатељи. Тај расцеп у радикалној странци догодио се баш у „светом“ стању.

Страначки односи у Србији такове су нарави, да су утрнули осећаји са Српство. Прво долази партизанство, па онда тек Српство. Заветна српска мисао услед партизанства давно је већ дошла у запећак. Тек кад какови гости дођу у Београд, онда се тек „српске патриоте“ буде као из некога мамурлука, те се сете, да осим партизанства има још и Српства. Па тако је то било и при посети мађарских гостију у Београду, када се „српске патриоте“ сетиле, да би савез са Мађарима био у корист Српства на Балкану, али наравно пошто је то било у неком мамурлуку, то се у одушевљењу за Мађаре није питало за оно: quantum satis!

И последњи избори за скупштину, који су обављени ономад, у недељу, у читавој Србији, пружају доста суморну слику како о страначким приликама, тако и о читавом ровитом стању у Србији.

Постанак и јачање радикалне странке под последњим Обреновићима баш је било скопчано са оним трзавицама у државном животу Србије, које су осећај за Српство и за заветну српску мисао по оној познатој изреци пок. Адама Богосављевића све то већма умањивали. У борби радикалне странке према старим странкама у Србији, демагогија све се већма испољавала, а права интелигенција све то већма потискивала. Па по оном, како демагогија зна своје успехе постизавати, она полуинтелигенција, која се свагда ставља на чело демагогије, употребљава свој положај за своје чисто себичне цели, али пошто интереси за те себичне цели обично долазе у сукоб са другим себичним целима, то се демагошке странке обично цепају.

Тако је то било и у Србији са великом радикалном странком. Самостални радикали су у народу надмашили старе радикале па је дошло до расцепа, али кад су дошли на владу, показало се, да испослована већина при изборима још не даје способности за вођење државних послова. У односају према Аустро-Угарској, и у питању наоружања и државнога зајма, па и у ствари решења завереничкога питања, самостални радикали показали су се *неспособни*. Последица је била, да су опет старији радикали дошли на владу. Они су имали бар *рутине* у вођењу државних послова. Они су били, што се каже, и на ситу и на решету. Они су се знали и под Обреновићима акомодирати околностима, па кад се од њих захтевало, они су ступили у фузију и са напредњацима. Но главно је било то, што стари радикали нису имали извесних обвеза према завереницима као самосталци, те је Никола *Пашић* знао порадити, да се завереничко питање реши и редовни односи са Енглеском успоставе, што је у данашњим приликама била врло важна ствар за Србију.

Но стари радикали пошто нису имали нужну већину у скупштини, морали су краљу предложити распуст скупштине и распис нових избора.

При последњим изборима водила се управо велика борба између старих и млађих радикала, јер како народњаци, тако и напредњаци били су потиснути и могли су само гдегде неке успехе показати.

Кабинет Николе Пашића истина да је при изборима победио, али то *није права победа*. Самостални радикали показали су успехе, којима се стари радикали нису надали. Већина старих радикала није велика. Према броју самосталних радикала, народњака и напредњака па једнога социјалисте, кабинет Николе Пашића једва има 16 гласова већине. Оних девет накнадних избора једва да ће саразмер гласова променити, можда на штету старих радикала погоршати.

Питање је, да ли ће кабинет Пашићев са таком малом скупштинском већином моћи владати?

Кабинет Пашићев чекају велики задатци. Прво је регулисање одношаја са суседном монархијом, склапање трговинскога уговора а тиме у некој вези набава топова. Тиме опет у вези набава великога државнога зајма, грађење нових потребних железница, па безброј унутарњих реформа. Расположај како у Србији, тако и у скупштини није повољан по Аустро-Угарску. Хоће-ли Пашић знати променити тај расположај? Са својом малом скупштинском већином тешко да ће то бити у стању.

На Балкану, а посебице у питању Македоније, приправљају се крупни догађаји, који у првом реду додирују Србију, а односаји у Србији на жалост још нису консолидовани. То чини, што и стара и млађа радикална странка не садржавају у себи такове елементе, који би били кадри да створе консолидоване односаје у Србији. Под радикалним режимом Србија се налази у перманентној флуктуацији — никад сталности, никад положаја, који би могао иноземству импоновати.

Последњи избори у Србији показали су управо извесне апсурдитете. Човек такових способности, и као књижевник и као државник, *Стојан Новаковић* пао је при избору. С друге стране пак према самој странци старих радикала показао се тај апсурдитет, да кад та странка добија већину, *Лаза Пачу* министар финансија у кабинету Пашићевом, пада при избору. Није ли то израз неповерења према читавом кабинету Пашићевом? Лаза Пачу је управо онај, који са својом рутином у финансијалним стварима треба да искобеља Србију из њених неприлика. Можда ће при накнадним изборима и Новаковић и Пачу бити изабрани у скупштину, али је врло значајно за односаје у Србији, да они при општим изборима нису изабрани, значајно посебице је то за положај и напредњачке странке и странке старих радикала.

Са новим изборима за скупштину, који су се у недељу у Србији обавили, политички положај у Србији није се никако поправио, а доказ је то и томе да се не може ни поправити, док солиднији елементи не дођу на површину у Србији, који су данас потиснути од радикала једних и других.

Победа Пашићева при скупштинским изборима није права победа, *то је крпеж*.

„Велика Мађарска“ и Босна-Херцеговина.

— После београдског братимљења. —

Кад су се оно о Духовима наша браћа у Београду онако силно љубили и грлили са мађарским и чивутским новинарима и некојим саборским посланицима из Будимпеште, било је речи и о окупираним земљама, Босни и Херцеговини. Познати мађарски агитатор, посланик др. Золтан *Ленђел* је изјавио, да „Мађарима не треба Босна и Херцеговина“ и браћа Београђани су на то кликтали од радости и у звезде ковали господина Золтана, узевши, наравно, његове речи за готове паре. Али ентузијасте у Србији, поводљиви за бомбастим фразама као већином што су Срби, нису помислили на то, да је Ленђел, кад је то рекао, друго *мислио*. И он, и сви остали његови другови у данашњој Кошутовој странци, па богме и политичари у свима осталим мађарским странкама *одавна су бацили око на Босну и Херцеговину*. Пред окупацију Босне и Херцеговине били су Мађари зато противни окупацији, што су се бојали, да се опет не поремети тешком муком успостављена равнотежа у државном прорачуну, а и због тога, што је мађарско јавно мњење још стојало под утиском ношења почасне сабље *Керим-паши*, и под утиском посете турских софта у Будимпешти, два акта, чија је оштрица била управљена у првом реду против Србије.

Данас су на окупу делегације. Па јесу-ли *ту* мађарски делегати казали, да „Мађарима не треба Босна и Херцеговина“? Боже сачувај! Напротив, свом снагом су јурнули на управника окупираних земаља, заједничког министра финансија барона Стевана *Буријана*, тражећи да *управа Босне и Херцеговине буде што више мађарска*. Ниједном од мађарских делегата није пало на памет, да повуче Буријана и сарајевску владу на одговорност за ону невино проливену крв народну у Сарајеву, Зеници и Варешу; њима је главно, да што више Мађара дође у босанско-херцеговачка звања, како би ови припремили терен за извршење онога, што се спомиње у мађарској т. зв. инаугуралној дипломи и заклетви угарског краља при крунисању т. ј. да се они делови и земље, које ће се „после овога добити натраг, прикопчају натраг именованој држави (Угарској) и здруженим јој земљама.“ Међу тим „деловима и земљама“ спомињу се у мађарској инаугуралној дипломи и *Србија*, Бугарска, *Рама* (Босна). Грбови тих земаља обношени су г. 1896. у миленарном походу у Будимпешти и онда је између Србије и Угарске дошло због тога до сукоба, који се свршио падом Новаковићева кабинета.

Да је оно био све празан разговор, што је Ленђел говорио у Београду и да су се тим речима могла одушевити само политичка деца, доказује нам и држање баш Кошутовачких кругова, у које се некоји Срби толико уздају. Један од громовника у мађарској странци независности, силни Гаврило *Угрон* написао је у листу „А Нап“ веома карактеристичан чланак под насловом: „*Teremtsünk Nagymagyarországot!*“ („*Створимо Велику Мађарску!*“). Ту је Угрон скинуо маску и отворено каже, шта желе поборници мађарског империјализма (а то су баш Кошутовци) и за чим они теже. И ма се колико млатили по неки Ленђели по Београду с неким лојалним изјавама, — ни ти сами Ленђели не *мисле* тако, као што говоре, већ *мисле то, да Босна и Херцеговина дође под власт круне св. Стевана*, како би се тако створила „Велика Мађарска“.

Донећемо у верном српском преводу цео Угронов чланак, те препоручујемо браћи у Србији да га прочитају и добро размисле о њему, јер — понављамо! — оно, што је ту развио тај првак Кошутовачки, тежња је *свих Мађара* без разлике странака. Ми боље познајемо те тежње, него они у Београду, — о томе их можемо уверити.

Чланак Угронов гласи:

„О Босни ћемо да говоримо, коју је пагубно пијаница краљ Жигмунд, а краљ Матија је само у полак повратио. Напредак, што га Босна, Рама, пружаше Мађару, диван беше. Долину Дунава је код пете му дохватила и Византинци нису могли продирати на север, ако нису хтели, да доспу у опасност, док су Мађари и њихови присташе владали Косовим Пољем у брдима западно од њега.

Ту земљу је Аустро-Угарска посела по мандату Европе — при-

времено. Како није одређен услов нити време њеног изласка, *та привременост може вечито трајати.* Мађарски краљ, потомак старих власника(?!), има историјског основа, има права, да *учини својима те две покрајине.* **Други нико.** Главна сметња томе је, што је турски султан суверени владар Босни и Херцеговини, Аустрија и Угарска само управља њима. Начелна врховна власт и фактична власт стоје једна поред друге. Путем Македоније окупиране покрајине у истини још су у свези с турском царевином; али пограничне царинске преграде одељују њихов материјални живот. Сваки приход њихов остаје њихова својина. Султану не доносе асне. Само се мухамеданци моле Богу за њ.

Заједничком снагом, о заједничком трошку извршено је заузеће и наше трупе држе се тамо из заједничког прорачуна. Ипак је босанска администрација аустријска, немачка, као у аустријским покрајинама и сваки управни поступак је или противмађарски или искључује Мађаре. Ништа се не чини, да се по крунидбеној заклетви и инаугуралној диплому они делови и покрајине, што ће се „од сада прибавити натраг, прикопчају наново именованој држави и здруженим јој земљама". Бечка политика хоће дотле да одржава то привремено стање, док не поаустријачи и не понемчи Босну. Или, Немци ће вући сву асну из ње и Босњак ће мрзити сваког „Швабу". Факти ће онда бити јачи, него право Угарске: Босну ћемо изгубити.

То не смемо трпети. Није доста оно неколико беснажних говора, што одјекну у делегацији. *Морамо исмрсити аустријске иланове* и то тиме, што треба своја историјска права (? — Ур. „Бр.") да променимо у живо право, што се у Бечу не може ни опорећи ни довести у сумњу.

На који начин да се то учини? Мађарски народ нека се *обрати молбом Његовом Величанству турском султану, да братском мађарском народу* помогне победити Швабе — који га у дипломацији у делегацији сурово нападају, — тиме, што ће се **коначно одрећи Босне и Херцеговине и своја мајестетска права предати мађарском народу, мађарском краљу.** Пре а после изгубиће се и онако коначно његов суверенитет по имену и онда ће он доћи под власт Немаца. Боље је предупредити и *сродном Мађару предати то* без приморавања, великодушно. *Мађар би то примио с вечитом благодарношћу.* И Турчин би лакше пристао на то. Султан би поклонио тако нешто, од чега не види асне. Ми би добили оно, чиме би се много користили. У мађарској руци Босна и Херцеговина не би могла бити скровиште агентима, који буне Албанију и Македонију. Мухамеданци би могли бити сигурни под заштитом мађарске државе, као своју браћу би их љубили и штитили. Босна у систему мађарских администрације, у поседу мађарских јавних слобода, с мађарском самоуправом у жупанијама, у варошима, са мађарском слободом вероисповести и са црквеном автономијом добила би скоро све оно, за чим тежи и што узалуд моли, јер тога у Аустрији нема, а нема ни осећаја за то.

Прекинути конац *мађарске империје* великодушношћу турског султана може свезати мађарски сабор и мађарско друштво. Абдул Хамид II. толико је пута засведочио своју симпатију, да се Мађари и у то могу поуздати. А турски великаши примају и најмањег Мађара с таквим другарским осећајем, да можемо рачунати на њихову помоћ. Што буде суровије и неугодније аустро-руско зановетање у Јилдису, тим ће симпатичнија бити молба мађарског народа у Стамболу. Ваља да ступимо у акцију и овде и у Цариграду, да будемо на опрезу са својим правом (? — Ур. „Бр."), да народ групишемо око њега и израдимо, да га призна и иноземство. Ништа није природније, него да молимо суверенитет над Босном и Херцеговином од оног, чија је, и да нам их врати онај, чији су их претци освојили од наших отаца. (Гле, гле, како тај зна историју, као и манипулирање туђим новцем! — Ур. „Бр.")

Упућујем у овим редовима питање мађарском народу, *хоће-ли да покрене акцију ради повраћања Босне и Херцеговине?* Хоће-ли, да за милијоне мађарског народа, што расту, буде земљишта, где се *у свези с отаџбином* могу *населити,* радити и могу остати живе снаге мађарског народа уместо пропадања у туђини? Хоће-ли *Велику Мађарску* и јак народ?

Ако хоће, онда без оклевања нека узме своју судбу у сопствене руке и сам нека пронађе у Цариграду суверенитет својих предака. Сметњи ће полагано нестати и догађаји ће нама дати за право, ако се сад за времена заузмемо за своје право. Ја, ако и сам останем, заподенућу и покренућу — парницу за Босну и Херцеговину."

*

Ето куда шиба тај шовиниста! И нема сумње, да ће семе, које је он овде бацио, пасти на плодно тле код Мађара и бујно ће исклијати, јер су га и у Београду — залили!

Делегације.

(Наставак.)

После барона Буријана устао је др. Ђорђе *Красојевић* те је барону Буријану упутио ова питања:

1. После 28 година ово је први пут да су изнесени закључни рачуни о Босни и Херцеговини и то су изнесени само 1901. и 1902., те за то питам г. министра: за што то није учињено и за последње три године.

2. Ја у овоме поступку хоћу да видим знак кидања са старим, за то што су на управи остали понајвише странци, који су овај систем створили и што је Аустро-угарска по конвенцији од 9. (21.) априла 1879. обвезана, да чиновнике узима из редова домаћих синова, ја питам: да ли г. министар намерава скорим извести промену система у управи и ову поверити домаћим синовима?

3. У Босни и Херцеговини у главноме је немачки службени језик. Овај језик становништво не разуме те зато питам: мисли ли г. министар већ једном уклонити немачки језик из управе и увести језик народа Босне и Херцеговине?

4. У Босни и Херцеговини служи се народ са обе писмениће, ћирилицом и латиницом, али се ћирилица запоставља. За то питам г. министра: да ли намерава властима строго наложити, да се служе ћирилицом са онима, који то желе и који се држе те писмениће?

5. У извештају о управи Босном и Херцеговином спомиње се донашање верско-просветне уредбе за српски православни део народа као нека велика наклоност. Свима је познато, како је ова уредба донесена и да је велики Савет у првој својој седници одлучио, да тражи ревизију те уредбе, па за то питам: је ли г. министар вољан са своје стране учинити све, што је потребно, да се ревизија споменуте уредбе изврши?

6. У вези с тим питам г. министра: за што се и осталим вероисповестима не даје верско-просветна самоуправа, а нарочито за што се не одустане од захтева, да Муслимани прекину са верским старешинством у Цариграду, како би и они своју верско-вакуфску меарифску самоуправу већ једном могли уредити?

7. У прорачуну за 1906. спомињу се неке суме од круна 233.590, затим 211.686 односно 265.000 као субвенција за верске сврхе, али нигде не видимо на што је то употребљено. За то питам г. министра: на што су употребљене те субвенције, колико је која домаћа вера добила и да ли се мисли пазити на сразмер према броју душа?

8. У Босни и Херцеговини постоји нека наредба о прелазу из једне вере у другу, и присталице propaganda fide мимо ту наредбу без прописаних формалности преводе друговерне у римску веру, па за то питам: да ли г. министар мисли стати на пут раду ове пропаганде и да ли мисли женску препарандију и стручне женске школе из ове пропаганде изузети?

9. Познато је, да похађање школе у Босни и Херцеговини није обавезно, па за то питам г. министра: да ли ће увести опште, бесплатно и обавезно школовање?

10. Како у земљи нема високе школе и како се не дају места домаћим синовима, који свршe школе изван монархије, те како у Загребу нема потпуног универзитета, то су синови Босне и Херцеговине присиљени похађати универзитете у Бечу, Грацу и Инсбруку, где се одгајају у немачком духу. Томе се мора стати на пут; зато питам г. министра: мисли ли на томе радити, да се у Сарајеву подигне потпун универзитет, на коме ће се предавати на језику, којим говори народ те земље?

11. Бос.-херц. влада одредила је извесну суму за штипендије, али се ове штипендије не дају сразмерно броју душа појединих вероисповести домаћим синовима, већ се дају чиновничким синовима и из Новопазарског Санџака, за то питам: хоће ли г. министар наредити, да се одређене штипендије дају искључиво синовима Босне и Херцеговине сразмерно броју становништва?

12. Аграрно питање било је извор немирима и непосредни повод окупацији. Место да реши ово питање, влада је задржала средњевековне аграрне прилике и модернизирањем од стране владе још их је погоршала. Последица тога је пропадање народа и вечите распре, које не воде судови већ неспособне политичке власти. За 28 година влада није донела сталних одредаба у аграрном праву. За то питам: Је ли влада вољна да аграрне распре преда редовним судовима, а израђивање аграрно-правних одредаба изабраницима народним?

13. У опште је познато, да је спасење пољопривредника у задругаретву. Пошто је босанско-херцеговачка влада забранила оснивање пољопривредних задруга Рајфхаузенова система; за то питам: шта мисли г. министар учинити, да се омогући оснивање земљорадничких задруга на основу неограниченог јемства?

14. Док због неуредних земљорадничких прилика народ пропада и сели се у Америку, дотле окупациона управа доводи стране колонисте и даје им најбоље земље, пуста селишта и крчевине. За то питам: да ли се мисли престати с колонизацијом

ЛИСТАК.

КИШОБРАН СВЕТОГ ПЕТРА.

Написао: К. Миксат. (40)

Вера је поново чучнула поред дивана, сагнула се над болесницу, неко су време шапутале, и тако је изгледало из појединих француских речи, што су допрле до Ђурице, да се мадам-Кризби слагала с Мравучаном, да кола нису руко и ко је већ приказан, није странац, те према томе — тако је мислила мадам-Кризби, — треба примити помоћ младог човека. У осталом за време опасности нема етикете. Лепу Бланшу Монморансијеву изнео је приликом пожара маркиз Привардје из постеље у самој кошуљи, па се није ни торањ Богородичне цркве због тога срушио.

Ђурица је чисто осећао ону нестрпљивост, коју осећа играч, кад се деле карте, а кад је он велику своту метнуо на једну карту, док се једва једном Вера није окренула.

— Са захвалношћу примамо кола! — рече смешећи се а мислећи у себи, да би за цело у овом случају то исто учинила и Бланша Монморансијева.

Ђурица је с радошћу узео на знање ову изјаву, и с места је добио вољу, да се крене.

— Идем брзо по кола, — рече и узме шешир. Али му Мравучан хитро препречи пут.

— Охо, хо! Од тога не ће бити ништа. Прво за то, што кад би госпођица и хтела ићи, грех би био, тако болесну госпођу посадити на кола, а и не може се, док мало не одахне од страха и огреботине. Кад моја жена довече намаже чудотворним мелемом, сутра ће се пробудити чила и весела, као каква млада. Друго, за то не можете ићи, што ја то не допуштам, да се макнете. Треће, за то, што ће се одмах смрћи. Изволите само кроз прозор погледати, куд би ишли у ноћ?

И заиста сунце је већ седало за зволенске брегове. Пред прозорима су беле јеле бацале сен чак преко пута на Мравучанову ограду, где се мршава мачка умивала.

— Биће лепа тиха ноћ, за што не бисмо ишли? А на послетку мадами је све једно, или на дивану стењала, или на колих.

— Али биће и мрак — приговарао је Мравучан, — а пут у Глогову води преко провалија. Бадава сам ја градоначеник. месецу не могу заповедати.

— Па и не треба; имам ја лампе на мојих колих.

Вера се колебала, нагињала је час тамо час амо, док на послетку Мравучан није добацио љутито:

— Биће ноћас олујине, јер човек виси украј пута на дрвету. Видећете га, кад прођете кроз шуму.

Сад је девојче задрхтало целим телом.

— Јао, ни за сав свет не ћу ићи ноћу кроз ту шуму.

Питање је било решено. Ђурица је послушно приклонио главу (један осмех била му је награда), Мравучан је јурнуо у већницу, да Конопки повери председништво (био је весео, што га се ратосиљао). Има, рече, гостију па нема каде. Неколицини сенаторима шапнуо је, да их радо чека на вечеру (оне, који су имали боље капуте), па је отрчао кући, да се приправи за овако одличне госте. Уз пут је срео Фијолу и одмах га је послао по Ђуричина кола, која су још увек пред Розалијиним дућаном стајала, да их дотера у његово двориште.

После је одмах градоначениковица дошла по женске. Била је то мала, пријатна женица а са широког јој се лица сијала благост и доброта. Била је обучена као тамошње мајсторице, угасита сивожута сукња, кецеља од црне свиле, на глави набрана црна свилена капа, испод браде везана тракама.

Рупила је унутра с великом лармом, као што је обичај код љубазног простог света.

— О Боже, је ли истина, што сам чула? Мравучан каже, да ћете бити наши гости. Каква срећа! Та знала сам ја, слутила сам ја то. Сањала сам, да је из моје умиваонице ноћас изникао бео љиљан. Ето, испунило се. Но само изволите, срце моје, покупите своје ствари, што имате, ја ћу их већ носити, јер сам ја јака, као мечка. Али сам заборавила најглавније, што сам већ требала да кажем: ја сам Мравучанка. Јао, срце моје, госпођице, не бих могла ни замислити, да сте тако лепи! Ох пречиста Богородице! Сад већ разумем нашу свету Богородицу, за што Вам је послала онај кишобран, да Вам росно лице не озебе. Чујем, да је госпођа болесна, да се угрувала. Но имам ја мелема, што ћу метнути. само изволите доћи. Не дајте се, голубице моја! Није то ништа. Кад сам се ја једанпут извратила, а Мравучан је држао уздице, котрљали смо се с брега, поломила сам два ребра, па опет за то ево ме, али богме још и сад једнако осећам болове у бубрезима. То се догађа путнику. Боли ли јако?

— Госпођа не зна словачки — рече Вера — а не зна ни мађарски.

— Свети Боже! — пљесну се Мравучанка. — Тако стара па ни словачки не зна? Како то може бити?

Вера је морала казати, да је мадама дошла управо из Минхена, да буде уз њу; до сад још није била у Мађарској, удовица је неког француског часника (не би Мравучанка никакву ситницу ни за цео свет, оставила неразјашњену); прекјуче су добили писмо у Глогови, да долази и Вера је сама отишла по њу на железничку станицу.

— Тако? Дакле оза . . . (Мравучанка је хтела да каже: доронга, али се брзо удари по устих) госпођа не зна ни словачки, ни мађарски. Сирото сметено чељаде! Шта ћу ја сад да радим с њоме, кога ћу код стола посадити поред ње? Како да је нудим? Но, ово ће бити лепа забава! У сто добрих, што певац зна немачки! А за цело зна немачки и млади господин?

— Будите спокојни, ја ћу је већ нудити и забављати за столом, — рече Ђурица.

цијом страног елемента и да ли се мисле домаћим земљорадницима уступити све земље, које су на расположењу?

15. У свима земљама имају своје шуме, пашњаке и утрине како ерар и општине тако и појединци, само је окупациона управа прогласила све шуме, мере, пашњаке и утрине ерарним, те ове одузела од општина и појединаца. Питам за то: мисли ли г. министар одредити да се општинама и појединцима поврате шуме и пашњаци?

16. У свима уређеним државама опрашта се пореза онде где народ због природних незгода изгуби своју летину. У Босни и Херцеговини то се не чини па за то питам: мисли ли г. министар одредити, да се у случају природних непогода народу пореза опрости?

17. У свима уређеним државама изузимају се из оврхе: алат, одело, постеља и најпотребнија храна, само се у Босни и Херцеговини пленi чак и непечен хлеб испод сача, па за то питам: Мисли ли г. министар одредити, да се све горе наведено од оврхе ослободи?

18. Окупациона управа није за 28 година укинула кулук (роботу), тај ерамни остатак средњевековног робовања, па за то питам: Мисли ли г. министар одредити, да се кулук у Босни и Херцеговини сасвим укине?

19. У Босни и Херцеговини нема слободна обрта и индустријских предузећа, јер све зависи од владине концесије. За то се не може развити подузетнички дух ни ти домаћа индустрија, па с тога питам: Мисли ли г. министар увести слободан обртни закон а из трговачког закона елиминирати све установе, по којима је дозвољено влади, да се меша у чисто трговачка подузећа?

20. У Босну и Херцеговину шаље се већином угарска војска, а синови Босне и Херцеговине у Беч, Грац, и т. д. па за то питам: хоће ли г. министар све могуће чинити да сваки служи у својој домовини?

21. Оно, чега нема ниједна правна држава, има Босна и Херцеговина т. ј. наредбу о тзв. „својевољним исељеницима". По тој наредби они, који без владине дозволе пређу преко границе, не пуштају се натраг. Том су наредбом четворица највиђенијих Муслимана лишени домовине. За то питам: хоће ли г. министар наредити, да се ова наредба повуче?

22. Босна и Херцеговина су једине земље у Европи, које немају никаквих слобода; стање штампе је управо срамно, јер зависи само од воље владиних органа и њихове цензуре. Политичке општине немају никакве самоуправе и оне три до четири вароши, које имају извесне статуте, представљају праве карикатуре самоуправе. За то питам г. министра: мисли ли већ једном напустити стари начин управе и хоће ли народу што пре дати прилике, да сам преко својих заступника ствара себи законе о самоуправи на основу општег, једнаког индиректног и тајног права гласа?

После дра Красојевића је узео реч делегат

Александар *Хегедиш* па је изјавио, како он поверске гласове о угњетавању становништва у Босни и Херцеговини држи за неистините. (Само да је г. Хегедиш у кожи тог становништва! — Ур. „Бр.") За тим је молио, да буде обавештен, да ли у званичничком телу окупираних земаља мађарски елеменат не би могао већма бити узет у обзир. И на пољу индустрије и трговине ваљало би, вели, да се онде мађарски елеменат истиче јаче, јер је Угарска већ по свом географском положају позвана, да у Босни игра прву улогу. Тарифе угарских државних железница у великој мери унапређују босански извоз у Угарску, дочим се угарски извоз у Босну тарифама босанских железница ни најмање не унапређује. Говорник моли министра, да тому доскочи. Не сматрамо ми, вели, Босну као предмет, који смемо исисавати, али према жртвама, које смо принели, морамо захтевати, да се наши интереси у Босни не бацају у запећак.

На то буде закључена генерална дебата.

Заједнички министар финансија барон Стеван *Буријан* рефлектује пре свега на наводе предговорникове. Признаје, да код босанских железница има мало Мађара, но он је то стање затекао већ кад је ступио у своје звање а није га могао изменити, јер нарочито у вишим положајима није било упражњених места. У том, у осталом, не лежи никаква тенденција. Но мора, вели, протестовати против захтева, да намештеници, који припадају овој монархији у свакој грани службе, буду раздељени према квотном одношају.

Стеван *Раковски:* Не према квотном одношају, али треба да буде потпуи паритет:

Министар барон *Буријан*: Молим, да ме сад саслушате, а кад будем готов, онда можете свом незадовољству дати израза ма на који начин.

Никола *Зборић*: Такву опомену сме изрицати председник а не господин министар.

Стеван *Раковски*: Дебата је закључена па је ли до завршетка дебате ћутао господин министар?

Председник: У одбору се не узима тако строго завршетак дебате. Ја ћу већ дати господину делегату прилике, да узме реч.

Министар барон *Буријан*: Целокупни одношај при свим државним намештеницима не може се схватити као неповољан, кад у том погледу скупимо мађарске и хрватске намештенике. Има међу њима 37·6% Аустријанаца, 37·5% Мађара, заједно с Хрватима, а остали су урођеници. Код нижих службених места одношај је некако још и неповољан; код виших места је цивилни адлатус Хрват а од четири одељна предстојника један је Мађар, један Хрват а један је Аустријанац, четврто место је упражњено. То није неповољан одношај.

Што се тиче приговора, примећује министар, да босанска влада има пред очима не само потпун паритет, него и неутралност.

Одговарајући на питања делегата дра *Красојевића* вели министар, да ни он није задовољан одношајем урођеника, који су намештени у управној служби, те се труди, да поправи ту цифру, која за сад износи 27 перцената; кад се међу урођеницима нађе подесан аспиранат, тај бива именован, ако има квалификацију, која одговара. Ја, вели, идем за тим, да урођеници под руководством опробаних чиновника постепено приме јавну службу после извесног времена, и ја сам уверен, да ћу тај смер после извесног времена и постићи.

Тврдња, као да је у Босни и Херцеговини службени језик немачки, није оправдана; званични саобраћај са странкама бива свугде на њихову језику; по средњим се звањима до душе из разлога целисходности употребљава немачки језик, али се сваки ондашњи становник може и усмено и писмено служити својим језиком и његова се ствар реши на том језику. То најбоље карактерише оне оптужбе, које се систематски тенденцијозно дижу против босанске управе (Дабогме кад би све било баш тако, као што каже госп. барон! — Ур. „Бр.")

Употребу ћирилице, вели министар, одавна сам ја већ наредио и данас је свугде ушла већ у своја права.

Кад је он, вели, ступио у своје звање, стојала је српска црквена и школска криза на врхунцу. Морао је неким тачкама њему поднесене аутономне организације по нешто и замерити, али је законски нацрт на основу споразума међу свештенством и световњацима био усвојен, само је с погледом на дванаест тачака био подвргнут решењу цариградског патријарха, па што је овај онда шест тачака пресудио у интересу световњачког елемента а шест у интересу црквеног елемента. Интересенти дабогме да нису били задовољни тим, али су морали приклонити главе. Ја не знам, вели министар, да би Сарајевска црква или школски савет имали намеру, да потпомажу ревизију аутономије, а ја немам повода, да се бавим о том, да се аутономија створи на либералној основи.

Што се тиче верске наставе осталих, ја сам Мухамеданцима изјавио, да сам у свако доба готов, да наставим преговоре који су престали године 1902. Влада само чека на то, да мухамеданци означе своје поверенике, но до сад се они нису могли погодити ни у погледу повереника ни у погледу формулисања њихових жеља. Питање то замршавају тако звани цариградски изгнаници, а што се тиче њих, ту министар изјављује, да за њих нема никакве сметње, да се врате кући, ако се обвежу, да ће респектовати земаљске законе.

Што се тиче субвенција за верске сврхе, већ се ради на том, да се изведу одредбе, које се односе на њих.

Тужба на то, да има примамљивања на прелаз у католицизам, није нова. Никојој се вери не сме забранити пропаганда, док остаје у границама закона. Влада свагда употребљава строгост закона а на то је баш онамадне имала прилике. У осталом се у погледу проселитизма не може говорити о успеху. Мухамедовци су изгубили 44 верна, али су добили 36, православни су изгубили 37 а добили 72, католици су изгубили 10 а добили 80, протестанти су изгубили 3 а добили 13, јевреји су изгубили 9 а добили 1.

Стеван *Раковски*: Ти добијају увек! (Општи смеј).

Заједнички министар финансија барон *Буријан*: Учитељске приправничке школе не могу пропаганди узети из руку већ с тога, што и нису у њеним рукама. Облигаторну наставу рад бих био да уведем, али за сад из разних разлога још нисам у стању, да то учиним. Но ја гледам да уведем релативну облигаторну наставу. Настава је бесплатна, само је настава по средњим школама везана за школарину. За сад још и не мислим на то, да се у Сарајеву подигне свеучилиште. Влада мора најпре изградити мрежу народних школа. За свеучилиште има за сад још сувише мало аспираната, а нема ни потребних средстава. Босанској омладини ни најмање не шкоди, ако упознаје европска свеучилишта.

Стипендије дели министар према одношају појединих конфесија. Из обзира справедливости (Да ли баш само из тих обзира? — Ур. „Бр.") даје се један део (Али повећи! — Ур. „Бр.") стипендија синовима оних званичника, који одавна служе у Босни, али је министар вољан, да смањи број таквих стипендија. (Нека само и одржи реч! — Ур. „Бр.").

Што се тиче аграрних прилика, влада се непрестано труди, да их поправи. Министар већ одавна гледа, да то питање реши путем паушалирања десетине.

Министар разлаже суштину одношаја међу мухамеданским поседницима и кметима. Може се доћи до тога, да кмети мало по мало постану поседници. Увођење система паушалирања свуд је од стране становништва поздрављено с радошћу а и цене земљама дуж Саве знатно се дигле. С почетка су до душе мухамедански поседници у зборовима протестовали против те новотарије, али ствар сад тече са свим нормално.

Што се тиче *аграрних парница*, то су ове баш с тога, што је у првом реду стало до тога, да се што пре реше, упућене пред управне власти, које најбоље познају народ. Министар гледа, да сељацима помогне и тим, што им даје кредита, а влади би врло мило било, кад би се основала било угарска било аустријска банка, која би задовољила кредитне потребе босанских сељака. Не може бити ни говора о томе, да сељаштво пропада, то исказују податци у извештају.

Што се тиче *пољопривредних задруга*, ту министар наглашава, да има таквих задруга Рајфхаузенова система и да их влада и потпомаже.

Исељавање је свакако велико, али нема такав карактер, да би могло бацати у бригу, јер се свет понајвише враћа натраг кући. Министар ће и даље наставити насељавање таквих крајева, који немају довољно земље, у крајеве, где земља богатије стоји на расположењу. Кулук (робота) и њему није симпатичан, али се лако даје искупити, а то одиста и бива у две трећине случајева. Доцније ће се кулук можда (Зар само можда?! — Ур. „Бр.") укинути, за сад је још потребно да се одржи (Тако се то чини само госп. барону! — Ур. „Бр".)

Министар пориче, да у Босни нема слободе заната; како нема закона, који би могли сметати развитку индустрије, не могу се ни укинути.

На даље питање дра Красојевића одговара министар, да је влада године 1900. била приморана, да агитаторима изазвано исељавање у маси спречи енергичним мерама. Указ, који се односи на то, још вреди до душе, али није више потребно да се примењује, те се сматра, као да и не постоји.

(Свршиће се).

НОВИ САД, 14. јуна 1906.

— **Беспримеран бечки безобразлук.** Одавна смо већ навикнути на гнусне нападе и клевете, којима се бечки и будимпештански листови набацују на Србију, на њен владалачки дом и у опште на српски народ. Али оно, што је „Neues Wiener Journal" у свом броју 4550. од 24. о. м. донео о српском краљу *Петру* поводом гласова, да ће он после 1. јула посетити нашег владара у Ишлу, — превазилази сваку границу чак и чивутског безобразлука. Одвратно нам је било и прочитати недостојни напад на земљу, од које Беч тражи да симпатише са суседном монархијом и још да му се економски покори.

Не знамо, да-ли између Аустро-Угарске и Србије постоји конвенција о узајамној заштити владара од недостојних напада у штампи; али ако има такове конвенције, онда би била дужност српског посланства у Бечу, да својим путем и начином поступи према оном гнусном чивутском безобразлуку у једном листу, за који кажу да има свеза и са Балплацом. У том листу увређен је не само краљ Петар, него — што је далеко замашније — увређен је цео *српски народ*. У осталом држимо, да није особита част бити гост *данашњем* Бечу, који није ни близу онај некадашњи „гемитлих" Беч.

Политички преглед.

— **Сукоб галичких Руса с Пољацима.** Жалосни раздор, који влада између Руса и Пољака у Галицији, имао је 11. (24.) о. м. *крвав епилог* у месту Сколе. Пољаци су тог дана у Сколама приредили велику свечаност у славу годишњице оснивања тамошњег „Сокола. Како су Сколе у Источној Галицији и Руси цео тај крај сматрају за руску територију, Руси су ту прославу узели за *изазивање* и реше, да је по што по то спрече. Руски демонстранти ноћу нападну славолук и гардеробу. Демонстранти су напали код славолука постављеног стражара *Чајковскога*, на мртво име га *исшукли* и многим ударцима батинама и убодима ножем *убили га. Леш му је бачен у бунар.*

Тако бар приказују ствар с *пољске* стране.

— **Ст. Србија и Македонија.** У затвору у *Битољу* био је *жестоок бој између Хришћана и Турака.* О томе пишу 7. (20.) о. м. из Битоља београдском „Трг. Гласнику" ово:

„Сви апсеници, без разлике вере и народности, издржавају затвор на једном месту а у неколико зграда. Бој је претходила прво једна обична препирка, која се доцније претворила у бој и тучу.

Јуче по подне један грчки апсеник, као побожан човек, направио је од дрвета један крст, који је хтео да укуца у зид од апсеничке собе. Кад га је показивао друговима, приђе му један апсеник, *Турчин, зграби крст и баци га у оближњи нужник.* Расјарени Хришћанин почео се свађати с Турчином и претити му.

Немајући при себи никаква оружја, Хришћани, који су били ту, решили су да ништа даље не предузимају већ да се начини други крст. Али кад изиђоше у 6 ч. по подне у заједничко двориште, догађај се почео коментарисати све жешће, што је многе незадовољне и увређене Хришћане у толикој мери разјарило, да су, заверивши се, решили да траже освету. На мах је полетело: камење, дрва, чиније, тестије и све, што се могло наћи. Турци су *одговорили ножевима, револверима* и *каменицама.* Појмите стање једних и других, нарочито увређених Хришћана! Одмах је јављено полицији и *аскер улази шуцајући...*

Требало је двадесетину минута па да буде *мноштво убијених и повређених.* Приступ у затвор, наравно, ником није слободан а статистика убијених Турака и Хришћана крије се. За овај мах зна се, да је *убијено 7 грчких апсеника — комиша*, јер су донесени у грчку болницу, а ти ће се по подне сахранити. Не зна се, колико има убијених од бугараша нити пак што о српским апсеницима — четницима, којих је мален број. Проноси се, вест да је *погинуло 3 Турчина*, а да је рањених укупно 60 људи, које Турака, које Хришћана. Три повређена Грка су на умору у грчкој болници.

Догађај је изазвао велику зебњу и најразличитија објашњења. Сви држе да треба у овоме гледати предзнак нечег већег, опаснијег. Карактеристично је да се ово дешава на један дан по одласку *Хилми паше* у Битољ.

Видећемо, шта ће из овог све произаћи".

— **Русија.** У седници Државне Думе од 12. (25.) о. м. министар унутр. дела *Столипин*, одговарајући на интерпелацију због *глади*, изјављује, да ће борба с глађу бити тешка. Ове године требаће више од 10 милијона. Влада ће израдити и поднети Думи зак. пројект о потпори од стране становништва. *Влада* је *издала већ 80 милијона рубаља потпоре.* — Многи говорници побијаху министра. Радички заступник *Алађин* у свом познатом демагошком тону говори врло оштро. Он вели, да је влада зато дошла у седницу, јер треба новаца ради одстрањења глади, али ће *новац остати у џепу чиновника.* Предлаже, да се састави комисија од посланика, а влади, у којој Дума нема поверења, да се не одобри ни једна пара. — Вођа „кадета" *Родичев* у врло оштром говору вели, да је влада довела народ до просјачког штапа. — Министар *Столипин* одговара, е је готов да саслуша говорнике у Думи, како би упознао њихове жеље и тегобе, али *не ће одговарати говорницима* с левице.

У тај мах гракнуше на министра „кадети" и радници:

— *На поље! Подајте оставку!* Не усуђујте се вређати Думу!

Министар, уз *огромну вику* и *звиждање*, излази из дворнице. За тим је примљен предлог посланика *Набокова* и *Алађина*, да парламентарна

комисија управља потпором народа против глади. Остали министри напуштају саборницу, а прати их вика с левице: *Долой* (Доле!)

Као што се види, руска Државна Дума је на најбољем путу, да усвоји манире аустријског рајхсрата! —

Руски племићски велепоседници су се на свом конгресу одлучио изјавили против решења аграрног питања путем присилног отуђења земљишног поседа.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 14. јуна 1906

— **Парастос погинулим ратницима.** У петак, 16. (29.) јуна 1906. одржаће се у саборној цркви новосадској у 11 сахати пре подне *парастос* у помен официрима и војницима нашег домаћег, ц. кр. 6. пешадијског пука, који су у аустро-пруском рату г. 1866. изгинули под Кенигрецом.

— **Кнез Никола у Бечу.** Црногорски кнез *Никола* I., после успешно издржаног лечења у Карловим Варима, дошао је са својом породицом у Беч, где ће се подвргнути лечењу под руковођењем специјалисте дра Нордена из Хајделберга.

— **Градње у Црној Гори.** Министар финанција у Црној Гори, Андрија *Радовић*, вратио се из Бара, где је неколико дана проборавио ради прегледа радова на уређењу барског пристаништа, железничке пруге и тунела у Суторману, који је већ отпочет да се ради. Том приликом г. министар је прегледао путеве и регулисање река у црмничком пољу.

Новости са стране.

— **Оскрнављен Кошутов споменик у Америци.** Један Мађар радник, који се вратио из Кливленда у Америци, јавио је, да су тамошњи споменик Лајоша Кошута прошлог месеца *оскврнили*. Једне ноћи су га обукли у рите, на главу му притиснуше издеран коубојски шешир, а у руку тутнуше боцу с вином, читав пак споменик умрљаше блатом. Будимпештански листови су због тога одмах напали „агитаторе, што се крију међу насељеним народностима". Кливлендски Мађари су затајали ствар, да не буде из ње скандала. Мађарска штампа тражи потпуну задовољштину од Америке, јер — вели — „кад којој америчанској васпитачици гдегод фали само једна влас косе, одмах се креће америчанска флота". Радознали смо, какву би задовољштину хтела будимпештанска штампа од Онкел-Сама?

— **Непогоде.** У *Суботици* је сад у недељу на ноћ беснела ужасна бура, гром је ударио у кућу неког Павла *Барне* и кућа је та сва изгорела. — Над *Салцбургом* и околином спустио се такав пљусак, као да се провалио облак, и начинио је грдне штете. — У *Верони* је у понедељак осванув страшан оркан, који је проузроковао силну штету. Пожарници, војници и радници раде непрестано, да избаце воду из подрума. Нико није погинуо. — У *Веспрему* је то после подне била велика непогода, која је много штете нанела усевима и виноградима и силне куће оштетила, а муња је запалила три куће. — У *Горњем Шарошу* је сад у недељу после подне падао лед, велик као орах, и сасвим је упропастио усеве и воћњаке. Силна вода, што је јурила са брегова, ваљала је големо дрвеће на село па је собом односила и марву. Сироти Русини су, може се рећи, дошли до просјачке палице.

— **Осуда Гаврила Угрона.** Услед пада Сикуљске Задружне Штедионице држ. одветништво у М. Вашархељу оптужило је управитеља тог завода, саборског посланика Гаврила *Угрона*, и његове другове у управи. Суд је нашао, да је *Угрон крив* због банкротства завода, јер је из штедионице с дозволом чланова управе, но *без исходне гарантије*, на упутство подуправитеља узајмио 219.000 Круна, даље је једном свом посланичком другу *без гарантије* упутио 24.000 Круна и напослетку, ма да је познавао *инсолвенцију* завода, *примао* је *улоге*. Судбени сто је Гаврила *Угрона осудио на 3000 Круна глобе*, која се може претворити у петомесечни затвор. Остале оптужене је ослободио. Кр. табла је *подигла Угронову казну* на *8000 Круна глобе*, што је и кр. Курија потврдила. —

Но то неће ништа сметати Угрону, да и даље грми у сабору и да по новинама освета „Велику Мађарску"!

НОВИЈЕ.

Будимпешта, 13. јуна. Заступничка кућа угарског сабора имаће у четвртак, 15. (28.) о. м., седницу, у којој ће бити поднесен после толиких мука састављени нацрт адресе. Редовне саборске седнице отпочеће тек друге недеље. Говори се, да влада хоће прво да сврши прорачун за г. 1906., па онда да се приступи адреси.

Народносни посланици поднеће свој *засебни нацрт адресе*, који је израдио *др. Михаило Полит*, а то је већ само по себи довољно јамство, да ће *нацрт потпуно одговорити свеопштем становишту немађарских народа*. Скоро сви народносни посланици проговориће к том нацрту адресе, тако да ће адреска дебата бити и дуга и занимљива.

Праг, 13. јуна. „Бохемија" јавља из Рајхенберга: За време серкла при дворском ручку цар је једном Немцу великом индустријалцу рекао *меланхоличним* тоном, да *аустро-угарско поравнање траје још до 1917. године*, „то су истина још 12 година", додаде владар, „али *оно, што ће доћи после тих 12 година*, то ме *баца у бригу*, и ако ћу тешко доживети то време."

Петроград, 13. јуна. Телеграфски извештаји из провинције јављају за *све већи број убистава* и *разбојничких напада*. Оружани људи напали су у Москви филијалу Јужно-Руске Банке и једну гостиону ван вароши. „Нов. Вр." јавља, да у Красном Селу беше збор, на ком беше много војника свих родова оружја. Пољска жандармерија растера збор и ухапси неколико војника и цивилиста. Онемлд козаци нису хтели да пуцају на један раднички збор ван престонице.

Петроград, 13. јуна. Генерал-лајтнант фон-*Рененкамиф*, који је стигао овамо из Источног Сибира, држао је синоћ значајан говор на банкету, који њему у почаст приредише официри 7. сибирског армијског корпуса. На поздрав генерала *Гурка* одговорио је генерал, е је срећан, што је наименован за команданта 3. сибирског армијског корпуса те тако има задатак, *да труде на најпредњим позицијама на Далеком Истоку припреми за рат*. „Јер", додао је генерал, „у мени живи непоколебива вера, да *није далеко тренутак одмазде*, коју ће Русија с правом узети."

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника".

Клофач и краљев ручак.

Беч, 14. јуна. Чешки делегат Клофач извинио је свој изостанак са делегационог ручка, који краљ приређује у почаст делегатима. Клофач је изјавио, да не иде на тај ручак не за то, јер хоће да избегне састанак са владарем; шта више сматрао би за своју дужност да употреби сваку прилику, да код краља буде тумач тегоба и жеља чешког народа, о којима је краљ рђаво извештен.

Немачка и Аустрија појачавају војску према Русији!

Берлин, 14. јуна. Скорим ће се појачати гарнизони на аустро-руској и немачко-руској граници, јер то захтевају догађаји у Русији.

Бомбе у Италији.

Јакин (Анкона), 14. јуна. Код ухапшеног анархисте Ланди-ја нађено је у скровишту поново више бомби.

Догађаји у Русији.

Петроград, 14. јуна. Војници у Царском Селу решише, да при народним немирима не посредују.

У јужним губернијама беснии глад.

Бјелосток, 14. јуна. Војска остаје овде до потпуног умирења становништва.

Румунско-грчки сукоб.

Букурешт, 14. јуна. Влада је замолила само за пријатељско посредовање према Грчкој оне велесиле, које су заинтересоване у Македонији.

Привреда.

— **Стање усева у Угарској.** Прошла је недеља развоју усева у Угарској била са свим повољна, јер је после силних киша надошло топло време, изузевши неке крајеве, тако н. пр. око Сегедина, одакле стижу гласови, да је пшеница на многим местима полегла те се опажа и рђа. Докле допире та штета, не може човек просудити, али стално лепо време може још много поправити. У Потисју очекују и квалитативно и квантитативно добру жетву. У свему се мисли да ће се цифрама означена процена угарског званичног извештаја о стању усева бар још моћи одржати. Тај је извештај претпоставио, да се може надати дохотку од 46 милијона метерских цената, дакле за три милијона метерских цената више него лане. Косидба ражи почеће у Угарској у току идуће недеље. На ражне усеве је време утицало особито повољно те ако се и идућих дана одржи садашњи карактер времена, може се претпоставити, да ће доходак жетве још превазићи процену од тринаест милијона метерских цената (дакле од прилике за један милијон мање него лане). Слабији су изгледи за зоб, ма да је и ту за последњих дана пошло на боље. При свем том рачунају на слабу жетву. Кукуруз је до сејера био заостао у развоју, но топло сунце последњих дана битно је поправило његово стање те се изгледи могу означити као повољни. И летни се јечам од осам дана амо одлучно поправио. Ипак се не надају великом дохотку, као лане, ма да се по досадашњем може очекивати жетва преко осредње.

Управник: **Др. Мих. Полит-Десанчић.**
Одговорни уредник: **Јанко Перић.**

ОГЛАСИ.

ТРАЖИ СЕ

КОНТОАРИСТА И КОНТОАРИСТИЦА

за трговачку канцеларију

У ЗАГРЕБУ,

који владају српским и немачким језиком у говору и писму. Понуде уз препис сведочаба о свршеним школама и пракси шаљу се под ознаком **„Загреб број 400."** на администрацију „Браника".

309 3—4

ПРОМЕСЕ

Австријских кредит. срећака

од 1858. год.

ГЛАВНИ ЗГОДИТАК:

К 300.000.—

1 згодитак од К 60.000·—, 1 згодитак од К 30.000·—, 2 згодитка по К 10.000·—, 2 згодитка по К 4000·—, 3 згодитка по К 3000·—, 3 згодитка по К 2000·—, и 35 згодитака по К 800·—.

Жребање 1. јула о. г.

Цена К 17·—.

БЕЧКО КОМУНАЛНИХ СРЕЋАКА.

Главни згодитак:

К 400.000

1 згодитак од К 20.000·—, 1 згодитак од К 10.000·—, 5 згодитака по К 2000·— и 12 згодитака по К 500·—.

Жребање 1. јула о. г.

Цена К 15·—.

Издаје

Мењачница Централног Кредитног Завода

у Новом Саду.

Поштом шаљемо промесе кад нам се поред цене пошаљу још 35 пот. за поштарину.

312 4—

На захтев и поштанским поузећем.

Општа пажња обраћена је на фирму:

М. ПОПОВ

СЕГЕДИН

где се најукусније свиле, женски штофови, гренадини, зефири, делини, батисти, цицеви, шифони и платна у великом избору добити могу.

Цене јефтиније него игде!

Мустре се на захтев свакоме franco шаљу, а поштарину за поруџбине преко 20 Круна фирма сноси.

311 2—3

Сви су обратили пажњу на фирму

Ђорђевић, Арацски и друг

СТ. БЕЧЕЈ

где се могу добити најукусније свиле, женски штофови, делини, зефири, гренадини, батисти, шифони, цицеви, платна, памука прве класе: кромптона у великом избору, сеферина и дуката по строго утврђеној цени.

ЦЕНЕ НАЈЈЕФТИНИЈЕ!

На захтевање мустре се сваком шиљу franco, а поштарину за поруџбине преко 20 Круна сноси наша фирма.

Потребујемо **ДВА СОЛИДНА ПОМОЋНИКА** који одмах даље ступити могу.

315 2—3

Власник и издавалац: Десетчарско друштво „Бранник".

Штампарија десетчарског друштва „Бранника."